

Nordkapp Kommune

”Førr vi e Magerøyunga...”

Nordkapp kommunes retningslinjer for tilpasning til Rammeplan for barnehagen

Revidert utgave 2007

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	3
INNLEDNING	4
NORDKAPP KOMMUNE	5
BARNEHAGER I NORDKAPP	5
VERDIGRUNNLAG OG MENNESKESYN	7
Å VÆRE BARN I NORDKAPP KOMMUNE	8
EN GOD BARNDOM I ET FARGERIKT FELLESSKAP	9
DEN GODE BARNEHAGE I NORDKAPP	9
Felles visjon	10
Samarbeid	11
Steinura	12
SATSINGSOMRÅDENE I BARNEHAGENE I NORDKAPP	14
Pedagogisk ledelse	14
Barns medvirkning	14
Sosial kompetanse	14
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	15
Språk tekst og kommunikasjon	15
Samarbeid barnehage og skole	16
HVILKET SÆRPREG I KOMMUNEN ER VIKTIG Å BRINGE VIDERE TIL BARNA GJENNOM BARNEHAGEN?	17
Kystkultur	17
Natur og årstider	17
Lokal tilhørighet og nærmiljø	18
Kulturliv	18
Næringslivet	19
AVSLUTNING	20
LITTERATURKILDER	20

FORORD

Den første lokale rammeplanen for Nordkapp Kommune ble utarbeidet av en tverrfaglig gruppe, og mandatet var å lage eiers retningslinjer for lokal tilpasning til Rammeplan for barnehagen. De startet arbeidet 12. mars 1998 og 1. mars 1999 var den første lokale rammeplanen klar.

Den lokale rammeplanen skal fungere som en brobygger mellom den nasjonale rammeplanen og barnehagens virksomhetsplan/årsplan.

Redigeringen av denne var nødvendig etter at det kom ny nasjonal rammeplan 1. august 2006. Redigeringen ble gjort av en arbeids gruppe bestående av Bente Floer, styrer i Storbukt barnehage. Hege Riise, pedagogisk leder i Storbukt barnehage og foreldrekontakter: Heidi Holmgren og Svenn M Bye. Dette i nært samarbeid med Tove Hunnålvatn, pedagogisk konsulent og de andre styrerne i barnehagene i Nordkapp.

Planen var på høring hos Samarbeids utvalget i barnehagene og fagorganisasjonene fra 12.11.07 til 26.11.07. Avdelingsstyret for oppvekst og kultur behandlet den i desember 07. Arbeidet med redigeringen startet 27. september 2007 og den redigerte planen var ferdig i desember 2007.

INNLEDNING

Rammeplan for barnehagen er en forskrift til Lov om barnehager (barnehage loven), og trådte i kraft 1.8.2006. Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven og på internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til. Ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Målet med den nasjonale rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Lov om barnehager gir anledning for barnehage eier å lage en lokal rammeplan. Den lokale rammeplanen må selvsagt bygge på den nasjonale, men kan understreke særpreg i lokalmiljøet, og eier kan angi spesielle mål den ønsker barnehagene skal jobbe mot. For å ivareta brukerperspektivet har forelder vært representert i arbeidsgruppa som har stått for revideringen av den lokale rammeplanen.

Målet er at denne lokale rammeplanen skal være en brobygger mellom den nasjonale rammeplanen og den lovpålagte årsplanen i hver enkelt barnehage. Vi ønsker at den skal være et verktøy i barnehagenes pedagogiske arbeid, introduksjonsdokument for nytilsatte i barnehagene og være med på å sikre kvaliteten i barnehagene.

Den sentrale Rammeplanen for Barnehagen krever at barnehagene skal gi barn grunnleggende kunnskaper på sentrale og aktuelle områder. De skal dekke følgende fagområder:

Kommunikasjon, språk og tekst
Kropp, bevegelse og helse
Kunst, Kultur og Kreativitet
Natur, Miljø og Teknikk
Etikk, religion og filosofi
Nærmiljø og samfunn
Antall, rom og form

Hvordan fagområdene blir tilpasset det enkelte barns og gruppens interesser og det lokale samfunnet, avgjøres i den enkelte barnehage og nedfelles i årsplanen. Her skal også progresjon i henhold til aldersgrupper tydeliggjøres. Barnehagene jobber tverrfaglig og et fagområde vil sjelden opptre alene.

NORDKAPP KOMMUNE

Nordkapp kommune, som ble selvstendig i 1861, er landets nordligste kommune. Den ligger ut mot Barentshavet, og omfatter hele Magerøya, og fastlandet rundt munningen av Porsangerfjorden. Den eldste bosetting i Norge er registrert på Magerøya, og går tilbake 10.300 år i tid.

Kommunen har et tradisjonelt kystklima, med kalde somrer og milde vintre på grunn av Golfstrømmen som bringer varmt vann opp langs norskekysten. Naturen er vill og arktisk, med bratte fjell stupende i havet og med typisk høyfjells natur og klima med naken natur og mye vind. Magerøya har store fjorder, fjærer og er kjent for sine rike fiskeforekomster. Vi har et rikt fugleliv og Gjesvær stappan er et verdenskjent fuglefjell. Det velkjente reisemålet Nordkapp platået ligger på Magerøya og besøkes årlig av omtrent 200.000 turister.

Folketallet er på 3250 (01.07.07), Kommunesenteret er Honningsvåg, med ca 2575 innbyggere, de øvrige innbyggerne bor i fiskeværerne Nordvågen, Skarsvåg, Kamøyvær, Gjesvær, og Repvåg som ligger på fastlandet.

Med sin strategiske beliggenhet ut mot fiskefeltene i Barentshavet, er naturlig nok fiske og fiskeforedling en viktig næringsvei i kommunen. Reiseliv og offentlig tjenesteyting er av de største næringsveiene her. Olje omlasting og i landføring av olje er en ny nærings vei som står på trappene.

Magerøya ble landfast med det øvrige Norge juni 1999, da Fatima prosjektet var fullført.

BARNEHAGER I NORDKAPP

Fram til 1990 var barnehagene underlagt helse- og sosialsektoren. I 1990 ble barnehagene underlagt skolekontoret, senere oppvekst- og kultursektoren. Den første barnehageloven kom i 1975, og den siste kom i 2006. Den største endringen i loven var innføringen av § 3 om barns rett til medvirkning. Ny revidert nasjonal rammeplan var gjeldende fra 1. august 2006. Den nye rammeplanen har større fokus på barns læring. Den har også en sterkere kobling mellom fagområdene og fagene i skolen, og den tydeliggjør i større grad forventningene til de ansatte i barnehagene.

Barnehagene administreres fra Oppvekst- og kultur sektoren. Det er ansatt en pedagogisk konsulent i 100 % stilling. Oppvekst- og kultursjefen er øverste ansvarlige for barnehagene i sektoren. Avdelingsstyret for oppvekst og kultur er det politiske organet som behandler barnehage saker. Kommunestyret fastsetter de økonomiske rammene for barnehagene. Kommunen er eier av de kommunale barnehagene, og skal føre tilsyn med at lov om barnehager og forskrifter blir fulgt. Kommunen skal også føre tilsyn med private barnehager. Fylkesmannen i Finnmark skal føre tilsyn med barnehagene i fylket. Det er også dit kommunen søker om statstilskudd til drift av barnehager.

I kommunen har vi nå fire offentlige og en privat barnehage. Nordkapp kommune er en kommune som har hatt full barnehage dekning i mange år. Antall barn varierer fra år til år og kommunen har fleksible løsninger bl.a. ved å åpne og gjøre om avdelinger eller åpne familie barnehager etter behov. I distriktene har det vært barnehager preget av varierende barnetall og det er nå familie barnehager i Kamøyvær og Skarsvåg, og privat barnehage i Gjesvær. Repvåg har ingen tilbud pr dags dato.

Honningsvåg barnehage ligger i Honningsvåg sentrum og åpnet i det nåværende bygget i 1978. Fra 1966 hadde Redd Barna barnehage i den gamle Lensmannsgården. Nå har Honningsvåg barnehage 4 avdelinger med plass til 54 barn og 15.3 årsverk/ansatte. De jobber med utemiljø og har en lavvo på uteområdet.

Skårungen barnehage åpnet i Honningsvåg skoles lokaler i november 1991 og ble drevet der til den flyttet ut på klubben i Honningsvåg sentrum i 2002. Skårungen barnehage har nå 2 avdelinger med plass til 27 barn og 8.1 årsverk. De er mye i fjæra som er deres nærmeste nabo og har en robåt som de bruker der.

Storbukt barnehage ligger i Seppoladalen og åpnet desember 1987. Barnehagen ble arkitekttegnet og var den gang en av Norges dyreste barnehager. Den har nå 3 avdelinger med plass til 38 barn og 12.8 årsverk/ansatte. Storbukt barnehage har barnehageåret 07/08 to familiebarnehage avdelinger under seg, en i **Kamøyvær** med 4 barn og en ansatt, og en i **Skarsvåg**, med en ansatt, to barnehagebarn og et Sfo barn. De jobber med utemiljø og har bl.a. felles ute område med skolen og har satt opp en varmistue i nærområdet.

Nordvågen barnehage åpnet februar 1973 i den gamle husmorstua. De flyttet over i nytt lokale ved siden av skolen i januar 1998 og heter nå Karistua barnehage. De er en 1 avdelings barnehage med plass til 18 barn, og 4.2 årsverk/ansatte. De har leid en tomt ved barnehagen for å få større uteområde og jobber med å utbedre utemiljøet. De har levende dyr tilknyttet barnehagen.

Geirfuglen barnehage er en privat barnehage som ligger i Gjesvær, den har en avdeling, med 8 barn barnehageåret 07/08, plass til 18, og de har 2,4 ansatte.

Den aller første barnehageplanlegginga i Finnmark startet da Husmorlaget (senere Kvinne- og familieforbundet) i Honningsvåg, med leder Edith Nilsen, fikk eget bygg på Klubben i 1953. Med Husmorstua begynte arbeidet med å opprette egen barnehage i kommunen. I februar 1958 begynte de 16 første barna der. Barnehagen ble markedsført i media som "verdens nordligste barnehage" og den første i Finnmark.

VERDIGRUNNLAG OG MENNESKESYN

De verdier og synet en har på mennesker er grunnleggende for hvordan en utøver sitt yrke og ellers omgås folk. Verdier som glede, omsorg, lojalitet, trygghet, nærhet og frihet til å ta egne valg er viktige i barnehagene i Nordkapp. “Den gyldne regel”, som sier “Alt du vil at andre skal gjøre mot deg, skal du gjøre mot dem”, jobbes det etter i det daglige arbeidet. I barnehagen betraktes menneskene som sosiale vesener, som utvikles i samspill med omgivelsene.

Vi tror at:

- Ethvert menneske er født godt med uante utviklingsmuligheter.
- Det er i møte med sine omgivelser at mennesket utvikler seg.
- Trygghet, glede, omsorg og nærhet er en forutsetning for utvikling og læring.
- Lojalitet overfor yrket, arbeidsplassen, planer og aktører gir trygghet og er med på å skape en god barnehage.
- Frihet til å ta egne valg gir reflekterte og ansvarsbevisste mennesker.

Det betyr at vi må:

- Vise glede, omsorg og nærhet i vårt samspill med mennesker.
- Arbeide bevisst med egen utvikling og ha samsvar mellom teori og praksis.
- Behandle voksne og barn med omsorg, respekt og likeverd.
- Akseptere det enkelte menneskets personlige grenser, og ikke krenke dem.
- Respektere at alle er forskjellige og gi utfordringer ut fra alder og funksjonsnivå.
- Bekrefte andre, ved å vise at vi ser dem ved å gi tilbakemelding.

Toleranse og respekt skal være grunnleggende verdier i barnehagen, det er av stor betydning at barn får oppleve varme og kjærlighet. Personalet har som rollemodeller et særlig ansvar for at barnehagens verdigrunnlag etterleves i praksis. Refleksjoner over egne verdier og handlinger bør inngå i personalets pedagogiske drøftinger og de må systematisk vurdere om praksis og kultur bidrar til å fremme verdiene som skal ligge til grunn for barnehagens virksomhet. En må jobbe sammen for å skape en felles pedagogisk plattform internt i hver barnehage.

Å VÆRE BARN I NORDKAPP KOMMUNE

Barndom i mørketid med nordlys og stjernehimmel, midnattssol og tåke. Mørketida starter i midten av november og varer til slutten av januar. Midnattssola skinner fra midten av mai til slutten av juli. Dette preger lokalsamfunnets aktiviteter og stemning. Endret feriemønster gjør at noen jobber om sommeren og dermed er mange barn i barnehagen på denne årstiden og har ferie andre tider på året. I 2006 ble Honningsvåg kåret til årets **Sommerby** i radioprogrammet ”9-timen”.

Barndom i uvær og godvær. Gjennom hele året opplever barn store skiftninger i været og lærer seg respekt for det, de er ute i all slags vær og blir robuste barn. Påkledning er også særegent for vårt klima. Med mye vind, milde vintre og kalde somre.

Alle barnehagene i kommunen ligger i nærkontakt med naturen, som fjell/berg og fjæra. Flere av barnehagene har åpent område, uten gjerde, mot fjell/berg. Dette gjør at barna er i natur - områder daglig i sin ute lek. Noe som er bra for den motoriske utviklingen.

Barndommen er i en fase i livet som ikke kan forseres eller taes igjen. Barndommen har sin egen verdi. Den må få sin tid.

Barndom med tilhørighet i et lite samfunn kan gi den gode følelsen av å være trygg og føle at man blir akseptert i lokalsamfunnet. Å vokse opp på ei øy i et lite, oversiktlig samfunn er med på å styrke tilhørigheten. Grensesettingen er kanskje noe annerledes og barna har litt mer personlig frihet her i småsamfunnet kontra i en by. Barnehagen gjør barna oppmerksomme på denne samfunns-kulturen, ser det som er positivt med denne kulturen kontra en by kultur. Lærer dem å bli selvstendige individer og være den de er.

EN GOD BARNDOM I ET FARGERIKT FELLESSKAP

Nordkapp er et flerkulturelt samfunn. Det bor i dag ca 20 ulike nasjonaliteter i kommunen og vi har barn med foreldre fra 17 ulike nasjonaliteter i barnehagene her.

Barnehagen skal støtte de flerspråklige barna i sin språk utvikling og synliggjøre det flerkulturelle for alle barn i barnehagen. Disse to aspektene er to sider av samme sak; ved å støtte de flerspråklige barna i sin språkutvikling er en med på å synliggjøre det flerkulturelle, og ved å synliggjøre det flerkulturelle er en med på å støtte de flerspråklige barna i deres språkutvikling. Det flerkulturelle må komme fram på naturlig konkrete måter for barna gjennom for eksempel sang, lek, tradisjoner, mat og litteratur. Barnehagene i Nordkapp jobber allsidig med dette, noen avdelinger markerer de ulike nasjonalitetene bl.a. med tavler der det står "magiske ord" på språket, flagget, matretter, klesdrakter vises fram, de har internasjonal dag/ uke og egne foreldremøter for flerspråklige foreldre ved behov.

Samisk språk og kultur er en del av vår felles arv, og mange innbyggere i Nordkapp har samiske røtter. Hver vår kommer reindriftssamer fra innlandet til Magerøya for å ha reinen på sommerbeite, dette er et sikkert vårtegn på magerøya. Høstslaktingen foregår også her. En av barnehagens oppgaver kan være å gi et innblikk i øyas historie og f.eks. samisk og kvensk levemåte.

DEN GODE BARNEHAGE I NORDKAPP

Den gode barnehagen er en pedagogisk virksomhet. Innholdet skal være variert og allsidig, utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger uansett alder, kjønn, funksjonsnivå, sosial og kulturell bakgrunn. Dette betyr at arbeidet må tilpasses hvert enkelt barn og den aktuelle barnegruppen. De lokale forskjeller i bl.a. kultur, klima, natur, lokalhistorie, næringsliv og entreprenørskap på det stedet der barna vokser opp, må også tilpasses og tas med i barnehagens innhold.

- ❖ **Den gode barnehagen i Nordkapp gir barna en trygg og god tilhørighet til hjemplassen.**
- ❖ **Den gode barnehagen i Nordkapp gir barn glede over å ferdes i naturen og respekt for alt liv i naturen.**
- ❖ **Den gode barnehagen i Nordkapp lærer barna respekt for hverandre**

Barnehagene i Nordkapp har følgende felles visjon:

”Vi skal gjøre hverandre gode.”

Barnehagene i Nordkapp er gode på samarbeid

Styrene har gjennom flere år opparbeidet og utviklet et nært og tett samarbeid som kommer alle barnehagene til gode. Samarbeid på tvers av barnehagene er bl.a:

- Styrer nettverk ca en gang i mnd
- Pedagogisk leder nettverk to ganger i året
- Felles personalmøter
- Steinura prosjektet

På de ulike nettverk og møter taes det opp aktuelle emner og nye forskrifter/lover slik får alle samme informasjon og man jobber for å få en fellesskapsfølelse, godt samarbeid og felles plattform i barnehagene i nordkapp. Nettverk brukes også til veiledning og diskusjoner angående barnehage saker.

- ❖ **Den gode barnehagen gir de ansatte yrkesglede og gir muligheter til faglig og personlig utvikling.**

Personalsamarbeid

I barnehagen, der voksne og barn skal fungere nært sammen, er det svært viktig med et godt personalsamarbeid preget av tillit og respekt. Personalet skal arbeide mot felles mål ut fra et grunnsyn bygget på respekt og toleranse for medmennesker. De må ha evne og vilje til å utnytte hverandres ulikheter og kompetanse, samt gi hverandre tilbakemeldinger og oppbakking i det daglige arbeidet. Dette skaper et godt klima i barnehagen, og hever den faglige utviklingen av enkeltansatte og personalgruppen.

Barnehagen skal ha egne introduksjonsrutiner for nytilsatte. Hver barnehage har sine rutiner på hvordan de organiseres dette arbeidet.

Planleggingsdager

Barnehagene har fem planleggingsdager i året. Noen av dagene brukes til felles skoling av alle barnehageansatte i kommunen, her har vi f. eks hatt: ”utelek om vinteren”, ”fjæra” og ”mattematiske begreper”, de øvrige dagene brukes i den enkelte barnehage til planlegging, evaluering og utviklingsarbeid.

- ❖ **Den gode barnehagen er i stadig utvikling, og det skjer en målbevisst styring av endringsprosessene.**

Foreldresamarbeid

Det daglige samarbeidet mellom foreldre og personalet må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Barnehagene i Nordkapp er pålagt å avholde foreldremøter og foreldrekonferanser etter behov, minimum ett i løpet av barnehageåret, noen har flere. Noen har også eget foreldremøte for 5-6 års foreldrene hvor overføring til skolen er tema. Dersom det er behov for det bør det være eget møte/ info for flerspråklige foreldre. I Nordkapp er det mange ulike kulturer og religioner representert i barnehagene og da er det særdeles viktig med god informasjon om barnehagens innhold. Slik kan fremmedkulturelle foreldre ta egne valg til hvilke aktiviteter barna skal være med på, f. eks svømming, nissefest, kirkebesøk. I forbindelse med foreldrekonferanser er det utarbeidet et samtale skjema tenkt brukt i alle barnehagene, det er forberedende for både ansatte, barn og foreldre.

❖ Den gode barnehagen er fleksibel, og møter foreldre med åpenhet, innsikt og forståelse.

Et foreldremøte pr år skal ha arbeidsoppgaver med PLA metoden, for å sikre foreldre medvirkning i hver barnehage. PLA står for practical-learning-action som kan oversettes til deltagelse, læring og aktivitet. Det er en medvirknings basert arbeids form som lar alle bli hørt. Man jobber i mindre grupper der alle får uttale seg og si hva som er viktig for dem, til slutt lager gruppa sammen en kreativ tegning/figur som symboliserer temaet og har med punktene som ble lagt fram i arbeidet. Dette gir alle en lik mulighet til medbestemmelse. Vi har sett på punkter fra ulike foreldremøter og laget er kreativ figur som symboliserer hva foreldre mener er "Kvalitet i barnehagene i Nordkapp". Se figuren av vår lokale båt på forsiden.

Tverrfaglig samarbeid

Det tverrfaglige samarbeidet innebærer at barnehagen skal inkludere andre instanser i sin oppgave med å legge til rette et godt barnehagetilbud til alle barn. Dette skal skje i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

Instanser barnehagene samarbeider med kan være:

- Andre barnehager
- Grunnskole, videregående skole og høyskole
- Helsesøster/helsepersonell
- Tannpleier/tannlege
- Barnevernet
- Tverrfaglig samarbeidsforum
- "Språkgruppen"
- RSK
- PPD

STEINURA

Steinura er en figur som er laget i et samarbeid mellom alle barnehagene. Hun har sin egen historie og sin egen sang som alle barna i barnehagene i nordkapp blir kjent med og det er laget kostyme til henne.

”Det var en stormfull dag, og alle dyrene på Magerøya skjønte at noe stort var på gang. På en plass like utenfor Skarsvåg, en plass som i dag kalles Kirkeporten slo havet ekstra hardt denne dagen. Det var som om havet hørte at noen ville ut av fjellet.

Havet bruste opp og med hjelp av Nordkapp-trollet lagde de den største bølgen noen sinne. Nordkapp-trollet blåste til, og plutselig hørtes et brak! Ut kom en liten jente, og bak henne etterlot hun seg et stort hull i fjellet.

Det var flere dyr som hadde vært vitne til hendelsen, og de så at den lille jenta frøs. I en fart begynte minken og oteren å lage bukse av tang og tare. Med hjelp av havet og fiskene der farget de buksa blå. Skarven, raven, skjæra og måsen samlet gress, mens kråka sydde det sammen til en genser. Reinsdyra lagde skaller av reinhår som de gav til jenta. Og en sjøstjerne la seg pent på hodet hennes for å gi henne litt varme. Håret hennes var hvitt som snøen, men alt det uren i naturen gjorde at det innimellom var litt mørke hår.

”Hva skal jenta hete?”, Sa hvalen som lå å dyppet i vannkanten.

”Steinura”, sa lundefuglen, og alle dyrene var enige om at det var et flott navn til jenta.

Som takk bestemte Steinura seg for å passe på dyrene og naturen. Å det er der ute i naturen hun bor hele året. Men hun har så mye hun vil fortelle barna og menneskene, og når hun kommer kan du høre henne rope: ”Hei kollikk!”

Dette er "Fødselshistorien" hennes og hun kommer på besøk i de ulike barnehagene ved ulike arrangement. Da forteller hun litt om naturen og/eller synger med barna. Steinura kan brukes i mange ulike sammenhenger og temaer, og hun har et stort utviklings potensial.

SATSINGSOMRÅDENE I BARNEHAGENE I NORDKAPP

Det er gjort politiske vedtak i oppvekst og kultur om hvilke satsingsområder for kvalitetsutvikling vi skal ha i barnehagene i Nordkapp. De er nedfelt i Virksomhetsplanen for oppvekst og kultur sektoren. For 2007 har barnehagene følgende satsingsområder:

Pedagogisk ledelse

Skolering, kompetanseheving og videreutvikling av barnehageansatte.

Nordkapp kommune er med, som en av 7 kommuner, i Regionalt samarbeidskontor i vest finnmark, RSK. De gir tilbud om kvalitetsutvikling og kompetanseheving blant de ansatte i barnehagene gjennom ulike kurs og skoleringer. Dette har løftet kompetansen til de ansatte. Et av målene når noen har vært på kurs er å videreformidle ny kunnskap til de andre ansatte i barnehagene, på personalmøter og nettverk. I henhold til visjonen for barnehagene ”Vi gjør hverandre gode!”

Barns medvirkning

Den nasjonale rammeplanen sier klart at barna har rett til å uttrykke seg og få innflytelse på sitt liv i barnehagen. Både kroppslig og muntlig viser barna hvordan de har det i barnehagen. I dette arbeidet er det viktig at de ansatte er åpen, bruker tid, lytter og er imøtekommende til barnas innspill.

Barn i nordkapp har medvirkning i barnehagen på ulike måter etter alder og funksjonsnivå. Alle barnehagene har de eldste barna med i planlegging og evaluering av noen felles aktiviteter, det brukes også bilder til dette arbeidet. Barna får bl.a. være med å velge matrett, leker og sanger på bursdagen sin. De har medbestemmelse i alle delene av barnehagedagen. I samlingsstunden kan de f. eks velge sanger, de er vaktmester og har ulike oppgaver.

Barnesamtalen er en metode for å få frem hva barna synes om barnehagen og de voksne. Dette gjøres ved hjelp av bilder eller illustrasjoner for de situasjonene man er på ”jakt” etter. Ofte er dette rutinesituasjoner som henting, bringing, måltid, utelek eller samlingsstund. Samtalen er planlagt og ledes av en voksen sammen med ett eller flere barn.

Sosial kompetanse

Tidlig erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Det er utarbeidet en egen lokal plan for barnehagene i NK som viser null toleranse for mobbing (Lokal mobbeplan). Den er et arbeidsredskap der målene er å styrke barns sosiale kompetanse og forebygge mobbing. Planen sier litt om voksnes forhold til barn og miljøet i barnehagen og bygger på Kari Lamers opplegg der hun deler sosial kompetanse inn i 5 områder, planen har mål og forslag på aktiviteter til hvert område.

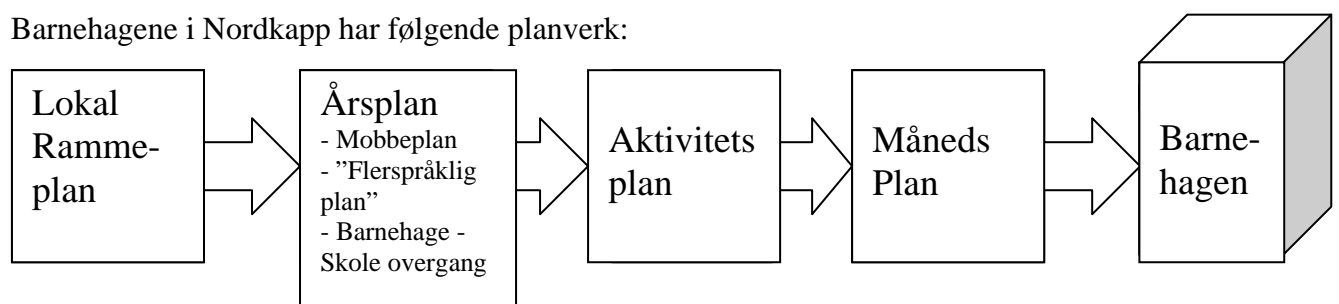
De 5 områdene og målene er:

- Prosocial atferd; mål å utføre gode handlinger uten å forvente noe tilbake
- Selvkontroll; mål å kunne beherske seg selv og vise følelser med akseptabel atferd
- Empati og rolletaking; mål å forstå og leve seg inn i egne og andres følelser og behov
- Selvhevdelse; mål å tørre å være seg selv, stå fremfor andre og stå på kravene sine
- Lek, glede og humor.

Planlegging, Dokumentasjon og Vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Gjennomføring av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning. Planverket er under konstant endring og forbedring.

Barnehagene i Nordkapp har følgende planverk:

Barnehagene dokumenterer ved bruk av foto fra hverdagen, plansjer fra turer, temaarbeid og aktiviteter. "Dagen i dag" info som forteller om dagen og skrives hver dag i avdelingene. Dette er dokumentasjon som er ment på å gi foreldrene innblikk i barnehagens indre liv. Barnesamtalen kan brukes til både å evaluere og dokumentere flere av barnehagen sider.

Barnehagens arbeid blir vurdert i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen, lokale retningslinjer og planer. Praksisfortellinger er historier fra hverdagen i barnehagen som personalet bruker gjennom året. Dette for videreutvikling, bevisstgjøring, refleksjon og diskusjon i personalgruppa.

Nordkapp kommune ved Oppvekst og kulturkontoret har bestemt sammen med styrerne at annen hvert år skal det kjøres brukerundersøkelse for foresatte. Brukerundersøkelsen ble sist kjørt høsten 05 og skal gjennomføres annet hvert år. Den er anonym.

Språk, tekst og kommunikasjon

Oppvekstsektoren har de siste årene bevilget ekstra midler til språksatsing. Det har vært skoloring av ansatte og barnehagene har jobbet med flere ulike prosjekter, spesielt vil vi nevne Honningsvåg barnehage som deltok i et toårig EU prosjekt i 2005-2007. Temaet var foreldre samarbeid, spesielt med tanke på barn/foresatte med to eller flere språk. Det er utarbeidet en plan over dette arbeidet: "Læringsmiljø flerspråklige barn". Snakkepakken veiledningshefte "Året rundt" er også et godt verktøy i dette arbeidet.

Kommunen har en egen 80 % stilling som ressurspedagog. Denne skal dekke alle barnehagene i forhold til veiledning, kartlegging og oppfølging av enkeltbarn, og spesial undervisning.

Barnehagene har kjøpt inn og utarbeidet et variert metodisk materiell til arbeidet med språk:

- TRAS, Tidlig Registrering Av Språkutvikling, fra 2-5 år.
- SATS, Screening Av Toåringers Språk, i et samarbeid med helsestasjonen.
- Språksprell, metodiske språkleker for 4-6 åringer
- Snakkepakken, Et språkutviklingsverktøy for barnehage og småskole
- Snakkepakken, "Året rundt"
- "Matte krok" materiell

Kommunen har opprettet en egen "språk gruppe" som består av 2 styrelere, 2 helsesøstere og ressurspedagogen. De har fokus på barns språk og språkutvikling. Gruppens mål og intensjon er å utveksle informasjon, være en tilrettelegger, fange opp og gjøre tidlig innsats. Legge forholdene til rette for godt samarbeid mellom de ulike instansene som følger opp barn. Styrelene har laget ei sangbok med språkmidler fra kommunen. Boka har enkle barnesanger og sangen "Fader Jakob" er trykt opp på flere språk. Denne boka har alle barnehagene i dag. Et mål for gruppa er å skaffe midler slik at alle barn i kommunen får denne boka på 6 ukers kontrollen.

Flere barnehager jobber med konkrete, bilder, symboler og tegn til tale i avdelingene. Barnehagene i Nordkapp er inspirert til å jobbe med matematiske begreper og har høyt fokus på dette og flere har laget mattekrok.

IKT (informasjons- og kommunikasjonsteknologi) har en sentral plass i samfunnet og de fleste barna har erfaringer med dette. Nye medier, IKT og digitale verktøy er nå også på vei inn i barnehagene i Nordkapp og barna får utforske/leke/jobbe med datamaskin og mus, pc-spill/pedagogisk programvare og ulike medier som kopimaskin, skrivere, internett, telefon, digitalkamera, DVD og Cd-spillere, radio og tv er tilsted i barnehagene. Disse digitale verktøyene kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap.

Samarbeid barnehage og skole

Det er utarbeidet samarbeidsplaner med hensyn til overgangen barnehage og skole. I alle barnehager jobbes det for å få til gode prosesser på samarbeidet med barnehage – skole overgangen, målet er å skape en tilnærming til skolen og gjøre barna kjent og trygg på hva som møter dem der.

Før barna overføres til skolen har ansatte i barnehage og skole samtaler. Relevant informasjon blir gjennomgått og overført ved behov. Skolene har utarbeidet et skjema som barnehagen fyller ut på hvert enkelt barn og som følger med dem når de begynner i 1. klasse. Foreldrene må samtykke til all informasjon som gies fra barnehage til skole.

Hvilket særpreg i kommunen er viktig å bringe videre til barna gjennom barnehagen?

Kystkultur

Fiskerinæringen er en viktig næring i kommunen og den er et naturlig etablert tema i barnehagene i dag og for framtiden, blant annet for å sikre rekrutteringa. Gjennom kjennskap til næringa kan barna som vokser opp i lokalsamfunnet bære kulturen videre. Temaet kan jobbes allsidig med i barnehagen og barna kan bl.a. lære om ulike fiske arter, fiskebåter, redskaper, besøke kaier, fiskebruk og buanlegg. Kontakt med fiskere og kanskje en tur med opplæringsbåten til den videregående skolen. Kystkultur omfatter mer enn fiske, tradisjonell høsting av naturen, som for eksempel fiske, bærplukking og eggssanking hører også med.

Lokale mattradisjoner som fiskebrød, saltfiskboller, bukna fisk, trollkrem og rabarbrasuppe er lokale matretter barna kan få møte i barnehagen. Det er nå stort fokus på kosthold i barnehagen og sukker mengden er redusert.

*”Hei alle sammen store og små
Her kommer Steinura, vil du høre på
No skal æ fortelle ka naturen har å gi
Når vi e ute, e alle fri”
Fra ”Steinura” av barnehageansatte*

Nordkappmuseet er ansvarsmuseum for kystkultur i Finnmark, og brukes av barnehagene som en kulturbærer i Nordkapp.

Lokale språk særegenheter og uttrykk bør vektlegges. Det er utarbeidet ei bok: ”Leker fra Nordkapp kommune gjennom tidene”, som inneholder mange lokale sang leker, inne og ute leker, regler og ellinger med lokal tilknytning. Dette er resultatet av et prosjekt fra Honningsvåg barnehage i 1991. Leker som ”Mitt skip er lastet med”, der man kan ”laste” ulike mat/ dyr/ lyder/rim o.l., hviske leken og ellinger er alle gode leker for språk stimulering.

Natur og årstider

Noe av det særegne med naturen her i Nordkapp er snaufjellet og mangelen på trær, med et typisk høyfjellsklima. Vi har sjø, fjæra, flora, dyre- og fugleliv som det er viktig at barna blir kjent med. ”Lund kommer” dagen 14. april, er en dag man kan markere i barnehagen.

Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all salgs vær. Mye av ferdige opplegg og forslag til ute aktivitet er laget for innenlands natur og klima med trær og rik vegetasjon. I Nordkapp må det

meste av opplegg og aktiviteter lages og tilpasses vår natur og klima. Barnehagen skal lære barna å bruke, nyte og blir glad i det været vi har og de skiftningene som er i naturen, og lære at årstider og vær ikke er noen begrensning.

Å gå på ski, sparke spark, lage snøhuler, utelek i ull lester/ladder, tråkke snøhus, terge nordlyset, leke ved sjøen og i fjæra, gå på rullesteiner, terge sjøbåra, kaste flyndre, fiske og leke med småbåter på vann og klatre i berg er noen av særegenhetene barn kan gjøre i Nordkapp kommune.

Lokal tilhørighet og nærmiljø

Barn trenger å lære om sitt lokalsamfunn, og gjennom dette få styrket sin identitet og tilknytning til nærmiljøet. Ekskursjoner i nærmiljøet og i naturen rundt på øya er en viktig aktivitet i barnehagen. Elvedalen, Vika, Skipsfjorden, Sarnes, og Tufjorden er noen av plassene på øya som blir besøkt. Barna lærer bl.a. gjennom kjennskap til historien, landskapet, byggeskikken og de lokale sang- og musikktradisjoner.

Barnehagene bruker gymsaler/idrettshal og svømmehall jevnlig.

Nordkapp er en folkehelse kommune, vi er med i et prosjekt om folkehelse. Ulike grupper dannes lokalt og skal jobbe med tema som kosthold, fysisk akt, friluftsliv og kultur.

Barnehagen er representert ved styрere i ulike grupper.

*”Vi kan alle lære om fjæra og fjell
Fra å plukke bær, tell å samle på skjell
Vi kan farge garn, og vi kan gå på ski
Å fortelle eventyr korr skøy det skal bli”
Fra ”Steinura” av barnehageansatte*

Kulturliv

Barnehagen har en viktig rolle i kulturformidling og kulturutvikling. Både lokale og nasjonale kulturverdier, slik disse gjenspeiles i barns oppvekstmiljø, må være representert i barnehagens virksomhet. Nordkapp er plassert på Norgeskartet som en aktiv kulturkommune. Det er lange tradisjoner med revy, musikkshow, kulturskole og musikkforeninger. Det blir hvert år arrangert Nordkapp festival og Filmfestival også for barn og unge, som barnehagene deltar i.

Kommunens rike lag- og organisasjonsliv er en ressurs barnehagene kan og bør benytte seg av. Å trekke inn lokale ressurspersoner i barnehagen er også en god mulighet. Eldre generasjoner kan dele viktig kunnskap med barn og personalet i barnehagen. Vi har mange lokale kunstnere og filmskapere som barna kan få kjennskap til i barnehagen.

*“Førr vi e Magerøy-unga, plapre med tunga
Voksne skvetter stadig vekk når vi e frekk,
men ka gjør det når sola skinner over øya”
Fra “Magerøy-unga”, Øystein Skårseth*

Barnehagene blir på ulike måter inspirerte av vårt rike kulturliv. De ansatte har ved flere anledninger framført skuespill på barnas dag i festivaluka og en barnehage har laget et enkelt skuespill av Juleevangeliet. Dette framføres av de ansatte i adventstundene i desember for barna, og vises for alle barnehagene på julegudstjenesten.

Næringslivet

Turistattraksjonen Nordkapp trekker ca. 200.000 turister hvert år i tillegg til et stort antall sesongarbeidere. Dette fører til stor aktivitet i hele kommunen som barnehagene kan benytte seg av. Eksempler er fuglesafari, suvenir salg, campingplasser, spise og overnattingssteder. Gjennom ekskursjoner til ulike arbeidsplasser, får barna erfare foreldrenes arbeidssituasjon og hvordan samfunnet er oppbygd. Entreprenørskap kan man starte med tidlig og ha som tema i barnehagen. I Nordkapp er næringslivet generelt positive til besøk.

*”Hei kolikokk kokkeli kokk
Å, hei kollikokk, kokkeli kokk
Å, hei kollikokk, kokkeli kokk
Å, hei kollikokk her kommer æ”
Fra ”Steinura” av barnehageansatte*

AVSLUTNING

Utvikling av det pedagogiske arbeidet i barnehagen er en prosess man aldri kan gjøre seg ferdig med. Barnehagene og planverket er stadig i utvikling og endring slik at dette ikke skal være et statisk dokument, men redigeres ved behov.

Vi har prøvd å lage en lokal rammeplan som skal være et bindeledd mellom den nasjonale rammeplanen og de årsplaner og aktivitetsplaner som utarbeides i hver enkelt barnehage. Denne planen sier noe om hvilket lokalt fokus vi ønsker at barnehagene i Nordkapp skal ha uten å være for detaljert slik at hver barnehage står fritt til å lage egne planer og opplegg. Vi håper den kan være til inspirasjon og et arbeidsredskap som brukes av personalet i barnehagene, samt et hjelpemiddel for nytilsatte.

I arbeidet med organisering og planlegging må man aldri glemme det viktigste i barnehagen; barna, og målet for barnehagens virksomhet må være å gi barna en god tid i barnehagen og best mulig ballast for et selvstendig og meningsfullt liv.

LITTERATURKILDER

- Virksomhetsplan for de kommunale barnehagene i Nordkapp kommune (2006-2007)
- Lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) med forskrifter og departementets merknader og bestemmelser
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, Kunnskapsdepartementet.
- Kommunale opplysninger og arkiver
- Virksomhetsplan 2007 for oppvekst og kultursektoren
- Temahefte om "IKT i barnehagen", Kunnskapsdepartementet
- Rammeplan for barnehagen, Barne- og familiedepartementet, 1995
- Lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager
- Finnmarksposten